

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

«МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ І СВІТОВА ПОЛІТИКА»

підготовки

бакалавра

спеціальності

**291 Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії**

**освітньо-професійної
програми**

Міжнародні відносини

Луцьк – 2024

Силабус освітнього компонента «Міжнародні відносини і світова політика підготовки бакалавра, галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, освітньо-професійної програми Міжнародні відносини.

Розробник: к.г.н., доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій Романюк Наталія Іванівна

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Балак І.О.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин і регіональних студій, протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:

проф. Коцан Н. Н.

І. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна очна форма навчання	29 Міжнародні відносини 292 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії Міжнародні відносини бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2-й
		Семестр 3-й
		Лекції 28 год.
		Семінарські заняття 34 год.
		Самостійна робота 50 год.
ІНДЗ: немає		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова викладання		українська

ІІ. Інформація про викладача

ПП Романюк Наталія Іванівна

Науковий ступінь: кандидат географічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій

Контактна інформація Romaniuk.natalia@vnu.edu.ua 0508189454

Дні занять : заняття проводяться у відповідності до розкладу занять, який розміщений на сайті <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

ІІІ. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

ОК «Міжнародні відносини і світова політика» входить до циклу дисциплін професійної підготовки. В ході вивчення даної ОК здобувачі вивчають основні тенденції розвитку сучасних міжнародних відносин, геополітичну структуру світу, особливості розвитку сучасних регіональних систем міжнародних відносин.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою курсу є ознайомити студентів з основними тенденціями та особливостями розвитку міжнародних відносин на сучасному етапі, виробити навички аналізу закономірностей та особливостей розвитку міжнародних

відносин і світової політики як на глобальному так і на регіональному рівні.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: формування у студентів комплексних знань про найважливіші та базові аспекти міжнародних відносин та світової політики; формування системи знань про характер і зміст міжнародних відносин і світової політики у 90-х рр. XX – початку XXI ст.; ознайомлення студентів із закономірностями розвитку системи міжнародних відносин; розгляд міжнародних криз і конфліктів кінця XX – поч. XXI ст.; формування вміння аналізувати нові риси міжнародних відносин в епоху глобалізаційних процесів; висвітлення глибинних змін у світовій політиці; розгляд особливостей розвитку регіональних систем міжнародних відносин.

3. Результати навчання (Компетентності).

	Ефекти	Відповідний код критерію
Загальні компетентності	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ЗК 3
	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗК 4
	Здатність працювати в міжнародному контексті.	ЗК 5
	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК 7
	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ЗК 8
	Здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово.	ЗК 10
	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК 12
Спеціальні (фахові) компетентності	Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.	СК 1
	Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.	СК 2
	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.	СК 4
	Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.	СК 5
	Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.	СК 7

	Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.	СК 8
	Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих завдань і проблем.	СК 9
	Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.	СК 10
	Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.	СК 11
	Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.	СК 13
Результати навчання	Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин	РН 01
	Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.	РН 02
	Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.	РН 03
	Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.	РН 07
	Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.	РН 11.
	Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.	РН 13.
	Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.	РН 15.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Сем.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1.						
Особливості розвитку сучасної системи міжнародних відносин						
Тема 1. Особливості розвитку міжнар. відносин на рубежі ХХ-ХХІ ст.	4	-	2	2	-	ДС, РМГ, 2
Тема 2. Геополітична структура сучасного світу. Основні центри сили.	8	2	2	4	-	ДС, РМГ, 2
Тема 3. Глобалізація як тенденція розвитку сучасних міжнародних відносин.	6	2	2	2	-	ДС, РМГ, 2
Тема 4. Інтеграція як тенденція розвитку міжнародних відносин.	8	2	2	2	2	ДС, РМГ, Р, 2
Тема 5. Демократизація як тенденція розвитку міжнародних відносин.	6	2	2	2	-	ДС, РМГ 2
Тема 6. Сучасна міжнародна безпека. Основні загрози міжнародній безпеці.	8	2	2	4	-	ДС, РМГ 2
Тема 7. Особливості сучасних конфліктів.	8	2	2	2	2	ДС, РМГ, 2
Разом за змістовим модулем 1	48	12	14	18	4	14
Змістовий модуль 2.						
Регіональні системи міжнародних відносин						
Тема 8. Країни Європи в системі сучасних міжнародних відноси.	12	2	4	4	2	ДС, РМГ, Т 4
Тема 9. Країни Близького Сходу в сучасних системі міжнародних відноси.	8	2	2	4	-	ДС, РМГ, Т 3
Тема 10. Країни Закавказзя і Центральної Азії в системі сучасних міжнародних відноси.	8	2	2	4	-	ДС, РМГ, 3
Тема 11. Країни Південної та Південно-Східної Азії в системі сучасних міжнародних відноси.	8	2	2	4	-	ДС, РМГ, 3
Тема 12. Країни Північно-Східної Азії в системі сучасних міжнародних відноси.	8	2	2	4	-	ДС, РМГ, 3
Тема 13. Країни Африки в системі сучасних міжнародних відноси.	12	2	4	4	2	ДС, РМГ, Т 4
Тема 14. Країни Північної і Латинської Америки в системі сучасних міжнародних відносин	8	2	2	4	-	ДС, РМГ, Т 3
Тема 15. Україна в системі сучасних міжнародних відносин	8	2	2	4	-	ДС, РМГ, 3
Разом за змістовим модулем 2	72	16	20	32	4	26
Підсумковий контроль - іспит						60

Всього:	120	28	34	50	8	100
---------	-----	----	----	----	---	-----

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті дуже стисло, їх поглиблене опрацювання за рекомендованою літературою, а також виконання домашніх завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу, опрацювання літератури для підготовки до семінарських занять, підготовка до іспиту

Елементи самостійної роботи студента	К-сть годин
читання літератури для занять	10
виконання домашніх завдань	10
групова робота поза класом	10
підготовка доповіді / презентації	10
підсумковий іспит	10
Загальна кількість годин	50

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

В умовах дії воєнного стану або карантинних обмежень освітній процес в університеті може здійснюється за змішаною формою навчання, а саме: очно в аудиторії або дистанційно в Microsoft.

Політика щодо академічної доброчесності.

Нульова терпимість до списування. Плагіат та списування під час виконання письмових завдань та екзаменів (зокрема, із використанням

мобільних девайсів) є грубим порушенням принципу академічної доброчесності.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем семінарських занять або тестів для поточного контролю відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Складання і перескладання іспиту з курсу регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є іспит, здача якого є обов'язковою. Він проводиться в усній формі. Екзаменаційний білет включає 2 питання: по одному з кожного змістового модуля. На іспиті студент отримує від 0 до 60 балів. Загальна сума балів за курс становить 100. Вона формується як сума балів за поточне оцінювання (40 балів) і підсумкове оцінювання (60 балів).

ЗАПИТАННЯ НА ІСПИТ

1. Особливості міжнародних відносин в період формування багатополюсного світу у 90-х рр. XX ст.
2. Геополітична ситуація у світі на поч. XXI ст.
3. Конфлікти сучасності. Основні шляхи їх врегулювання.
4. Інтеграція як тенденція розвитку сучасних міжнародних відносин.
5. Демократизація світу як тенденція розвитку сучасних міжнародних відносин.
6. Глобалізація як тенденція розвитку сучасних міжнародних відносин.
7. Міжнародна безпека: сучасний стан, загрози, шляхи їх відвернення.
8. Геополітичні зміни у Європі на поч. 90-х рр. XX ст.
9. Особливості розвитку сучасних європейських інтеграційних процесів.
10. Сучасні локальні та регіональні конфлікти у Європі.
11. Особливості діяльності ЄС на сучасному етапі.
12. Країни Близького Сходу в системі сучасних міжнародних відносин.
13. Сучасна геополітична ситуація на Близькому Сході.
14. Особливості сучасного стану ізраїльсько-палестинського конфлікту.
15. Курдська проблема в сучасних міжнародних відносинах.
16. Ядерна програма Ірану та її міжнародні наслідки.
17. Події «арабської весни» 2011 р. та їх міжнародне значення.
18. Іракська криза 2003 р., її міжнародне значення.
19. Країни Закавказзя в системі сучасних міжнародних відносин.
20. Країни Центральної Азії в системі сучасних міжнародних відносин.
21. Проблеми правового статусу Каспію. Енергетична дипломатія Центральноазійських держав.
22. Сучасна військово-політична ситуація в Афганістані як загроза міжнародній безпеці.
23. Країни Південної Азії в системі сучасних міжнародних відносин.

24. Країни Південно-Східної Азії в системі сучасних міжнародних відносин.
25. Основні види конфліктів у Південно-Східній Азії та шляхи їх врегулювання.
26. Особливості інтеграційних процесів у Південно-Східній Азії.
27. Особливості сучасного стану індо-пакистанського конфлікту.
28. Особливості формування сучасної латиноамериканської регіональної системи міжнародних відносин.
29. Особливості формування сучасної латиноамериканської системи безпеки.
30. Сучасні латиноамериканські конфлікти.
31. Особливості інтеграційних процесів в латиноамериканському регіоні.
32. Особливості формування сучасної африканської регіональної системи міжнародних відносин.
33. Африка – регіон конфліктів. Основні шляхи вирішення регіональних конфліктів.
34. Особливості формування африканської системи безпеки.
35. Сучасні інтеграційні процеси на африканському континенті.
36. Країни Північно-Східної Азії в системі сучасних міжнародних відносин.
37. Російсько-японські суперечності за Курильські острови.
38. Ядерна програма Північної Кореї, її міжнародні наслідки.
39. Корейська проблема в сучасних міжнародних відносинах
40. Україна в системі сучасних міжнародних відносин.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Глобалізація та політика національної безпеки / Під ред. П. Юхименко. К. : Центр навчальної літератури, 2021. 408 с.
2. Лісовський П., Лісовська Ю. Політика міжнародних відносин. Проблеми і перспективи: Навч. посіб. К: Університет «Україна», 2021. 350 с.
3. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. / П.М. Лісовський. К.: Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.
4. Міжнародні відносини та світова політика : [навч. посіб. для студ. гуманіт. спец. вищ. навч. закл.] / В.Ю. Крушинський, В.А. Манжола та ін.. К. : Знання, 2014. 662 с.
5. Міжнародні відносини та світова політика : навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко ; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
6. Шергін С. Політологія міжнародних відносин : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.]. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Америка і Європа у сучасних міжнародних трансформаціях / Макаренко Є.А., Погорська І.І., Рижков М.М. та ін.: Монографія . К. : Центр вільної преси, 2014. 472 с.
2. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.
3. Європейська та євроатлантична інтеграція: навчальний посібник / [О.В. Баула, Т.В. Божидарнік, Т.М. Вісіна, Н.М. Галазюк, О.М. Зелінська О.Я. Кравчук, П.Я. Кравчук, Л.В. Корольчук, О.М. Лютак, Т.Л. Никитюк, Л.В. Савош, О.А. Урбан] за заг. ред. О.М. Лютак. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 376 с.
4. Європейський Союз: навч. посібник / [А.О. Бояр, Н.П. Карпчук, Н.І. Романюк та ін.]; за ред. А.О. Бояра, С.В. Федонюка – Київ : ФОП Маслаков, 2020. 600 с.
5. Зінько І. Зовнішня політика країн Північної Європи: навч. посібник / Ігор Зінько. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 328 с.
6. Зовнішня та безпекова політика США: аналітичні дослідження. Монографія / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Погорська І. І., Піпченко Н. О. – К. : Центр вільної преси, 2016. – 456 с.
7. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін.]. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.

8. Регіональні стратегії США і Європи: зовнішньополітичний і безпековий вимір / Головченко В. І., Копійка В. В., Макаренко Є. А. та ін.: Монографія.— К. : Центр вільної преси, 2016. 528 с.
9. Хаас Р. Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза. К.: Основи, 2019. 376 с.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Романюк Н. Геополітичні інтереси учасників Сирійського конфлікту // *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Географічні науки*. 2018. № 10 (383). С. 134-140.
2. Romaniuk N/Separatism as a Threat to European Security. // *International and National Security: Politics, Information, Ecology, Economy,: collective monograph* / Ed. by Mytko A. Lutsk, 2018. p. 52-62.
3. Романюк Н. Вплив глобального потепління та змін клімату на появу кліматичних мігрантів // *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2020. № 1 (7). С. 52-61.
4. Романюк Н., Калюш І. Ретроспективний аналіз американо-кубінських відносин// *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. № 2(10), 2021. С. 135-147

Інтернет-ресурси

1. Журнал «Зовнішні справи». URL: <https://uaforeignaffairs.Com/uk/releases>.
2. Журнал «Стратегічна панорама» URL: <https://niss-panorama.com/index.php/journal/issue/view/11>.
3. Європейська правда URL: <https://www.eurointegration.com.ua/>.
4. Journal «International politics and society». URL: <https://www.ips-journal.eu/>.
5. Journal «International Relations» URL: <https://journals.sagepub.com/home/ire>.
6. Journal of International Relations and Development URL: <https://link.springer.com/journal/41268/volumes-and-issues/25-4>.
7. The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations. URL: https://books.google.com.ua/books?id=zKaA3YiUuWAC&printsec=copyright&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false.